

FIȘA DISCIPLINEI
Structura limbii rromani 5
(Elemente de lexicologie. Formarea lexicului limbii rromani. Aspecte etimologice)
Anul universitar 2028-2029

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Asiatice, Clasice și Slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limba și literatura rromani / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Structura limbii rromani 5 (Elemente de lexicologie. Formarea lexicului limbii rromani. Aspecte etimologice) (CP1 <i>Comunicare orală în limba rromani</i> , CP 2 <i>Utilizarea profesională a limbii rromani pentru cercetare sau media</i> și CP 3 <i>Exerciții structurale de limba rromani</i>) (în limbile rromani și română)				Codul disciplinei	LLU5121	
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Julieta Rotaru						
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Conf. univ. dr. Julieta Rotaru						
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS	
							Obligativitate	Obl.	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar / curs practic	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar / curs practic	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					11
Tutoriat (consiliere profesională)					-
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					70
3.8. Total ore pe semestru					126

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

3.9. Numărul de credite

5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Promovarea cursului de <i>Structura limbii rromani 5 (Elemente de lexicologie. Formarea lexicului limbii rromani. Aspecte etimologice)</i> este condiționată de promovarea cursurilor practice (CP1 Comunicare orală în limba rromani, CP 2 Utilizarea profesională a limbii rromani pentru cercetare sau media și CP 3 Exerciții structurale de limba rromani)
4.2. de competențe	Cunoștințe minime de lexicologie

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Dă dovadă de competență interculturală
CP11	Revizuieste traduceri
CP12	Respectă standarde de calitate în traducere
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT4	Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
CT6	Utilizează software de procesare de text

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP1	1. Studentul recunoaște și înțelege aspecte lingvistice, literare și culturale care variază regional, istoric sau contextual, sau sunt rezultatul fenomenelor multilingvistice și/sau multiculturale. Este familiar cu aspecte teoretice/ teorii ale fenomenelor interculturale. Are o înțelegere de profunzime a culturii și societății țării/țărilor unde limba programului studiat este limbă în uz.	1. Studentul analizează și interpretează structuri și sensuri explicite sau implicite la nivelul comunicării orale sau scrise, texte academice sau literare care pot prezenta variație regională, temporală (istorică) și contextuală.
CP11	2. Studentul este familiar cu politici lingvistice și politici identitare europene, naționale, instituționale și, comparativ, din țări ne-europene, și înțelege impactul acestora asupra predării limbilor străine în contexte specifice. Studentul/absolventul este familiar cu diverse metode ale predării și învățării limbilor străine și le corelează și aplică predării limbii și învățării limbii programului de studiu.	2. Studentul evaluează avantajele, dezavantajele, diferitele puncte de vedere și direcțiile de dezvoltare ale politicilor lingvistice la nivel național sau instituțional. Studentul/ absolventul evaluează avantajele și dezavantajele diferitelor metode didactice în funcție de aplicabilitatea lor în dinamica dintre acumularea de cunoștințe de limbă și dezvoltarea de abilități de comunicare.
CP12	3. Studentul recunoaște, înțelege, definește și explică concepte cheie și terminologie specifice domeniului. Înțelege și stăpânește vocabularul academic și normele de scriere și retorică academică.	3. Studentul își dezvoltă gândirea critică și exprimarea academică specifică domeniului, în discurs scris sau oral.
CT4	Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene literare din literatura limbii programului de studiu sau din literatura universală.	Studentul plasează operele și autorii semnificativi din literatura limbii programului de studiu și din literatura universală în contextul istoric și cultural corespunzător.
CT6	Studentul face conexiuni între literaturile limbilor de studiu, literatura universală sau curente literare și efectuează comparații critice între autori și opere.	Studentul interpretează și analizează texte aparținând diverselor genuri și specii literare.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	
1.	Studentul recunoaște și înțelege aspecte lingvistice, literare și culturale specifice limbii rromani, care variază regional, istoric sau contextual, sau sunt rezultatul fenomenelor multilingvistice și/sau multiculturale.
2.	Studentul este familiar cu politici lingvistice și politici identitare europene, naționale, instituționale și, comparativ, din țări ne-europene, și înțelege impactul acestora asupra predării limbii rromani în contexte specifice.
3.	Studentul recunoaște, înțelege, definește și explică concepte cheie și terminologie specifice domeniului rromani; înțelege și stăpânește vocabularul academic și normele de scriere și retorică academică.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)	
Studentul analizează și interpretează structuri și sensuri explicite sau implicite la nivelul comunicării orale sau scrise în limba rromani.	
Studentul evaluează avantajele, dezavantajele, diferitele puncte de vedere și direcțiile de dezvoltare ale politicilor lingvistice privind limba rromani la nivel național sau instituțional.	

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic	Metode de predare	Observații
Etapele formării lexicului limbii rromani.	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea	

Clasificarea limbii rromani în cadrul limbilor indo-ariene moderne (NIA). Dezvoltarea limbilor indo-ariene vechi, medii și moderne (OIA, MIA și NIA)	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea	
Reconstrucția probelor de proto-rromani în absența existenței/conservării unor probe scrise.	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea	
Influența limbilor pre-balcanice și balcanice asupra limbii rromani.	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea	
Limba rromani și istoricul încercărilor de consemnare grafică a acesteia.	Expunerea, dialogul, dezbateră, analiza, explicația	
Fonetica experimentată în viața cotidiană de fiecare vorbitor.	Expunerea, dialogul, dezbateră, analiza, explicația	
Limba rromani, dialectele și graiurile sale vorbite în România (abordare preponderent din perspectivă lexicologică).	Expunerea, dialogul, dezbateră, analiza, explicația	

Bibliografie:

Mayrhofer, Manfred. 1992. *Etymologisches Wörterbuch des Altindoarischen*, Erster band. Heidelberg: Carl Winter.

Miklosich Franz, 1877-78. *Über Mundarten Und Die Wanderungen Der Zigeuner Europa's*. Band VII, VIII. Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-Historische Classe, Wien: K. Gerold's Sohn.

Rotaru, Julieta; Tirard, Aurore și Șapoval, Viktor. 2022. *Romani Lexicography in the Nineteenth Century. Vol. 1: Lexicon Româno-Țigănesc/Romanian-Gypsy Dictionary*, Lincom Series in Romani Linguistics. München: Lincom Academic

Sarău, Gheorghe, 1998, „Distribuția elementelor lexicale din idiomul rromilor spoitori (din punctul dialectal Oltenița) în funcție de limba donatoare,” în: *Dicționar rrom (spoitoresc) – român* București: Kriterion, p. 125-139.

Sarău, Gheorghe, 1998, „Indice de idiomuri indo-ariene moderne,” *Bibliotheca Indica* [București] nr. 1, pp. 44-55; nr. 2, pp. 51-55.

Sarău, Gheorghe, 2000, „Mijloace de îmbogățire a lexicului limbii rromani,” în *Lingua Pax*, Vol. I, *Interculturalitate și democrație*. Ed. Olga Murvai, București: Editura Cavaliotti, pp. 206-220.

Sarău, Gheorghe, 2004, *Romani Leksikologija*, București: Editura Universității din București.

Sarău, Gheorghe, 2006, „Cuvinte formate prin compunere în limba rromani,” în *Antic și modern. In honorem Luciae Wald*, București: Editura Humanitas, pp. 468-483.

Sarău, Gheorghe, 2002, „Vocabular biblic,” pp. 120-132 în: *Biblikane teksturen-qo kidipen anθ-i rromani čhib. Culegere de texte biblice în limba rromani*. București: Kriterion.

Sarău, Gheorghe, 1992, *Mic dicționar rom-român*, București: Kriterion, 176 p. [cu o schiță Morfologia dialectului vlah de varietate românească al limbii romaní. Schiță, pp. 25-81].

Sarău, Gheorghe, 1998, *Dicționar rrom (spoitoresc)-român*, București: Kriterion, 144 p. [Biblioteca rromă: nr. 2; cu indexul *Distribuția elementelor lexicale din idiomul rromilor spoitori (din punctul dialectal Oltenița) în funcție de limba donatoare*, pp. 125-139].

Sarău, Gheorghe și Colceriu, Corneliu, 1998, *Dicționar român-rrom (căldărăesc) și Dicționar rrom (căldărăesc)-român*, București: Kriterion.

Sarău, Gheorghe, 2000, *Dicționar rrom-român*, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 232 p.

Southworth, Franklin Chester. 1958. *A test of the comparative method (a historically controlled reconstruction based on four Modern Indian languages)*. (Doctoral dissertation, New Haven: Yale University; 204pp.)

Turner, R. L. (Ralph Lilley), Sir. *A comparative dictionary of Indo-Aryan languages*. London: Oxford University Press, 1962-1966. Includes three supplements, published 1969-1985. <https://dsal.uchicago.edu/dictionaries/soas/>

Turner, Ralph Lilley. *A Comparative Etymological Dictionary of the Nepali Language*; with indexes of all words quoted from other Indo-Aryan languages compiled by Dorothy Rivers Turner. - 2nd ed. rev. London, 1965.

Szabó, Géza, 2000, *Magyar-cigány szótár. Cigány-magyar szótár*, Kolozsvár – Cluj-Napoca: Komp-Press Kiadó [5-53: *Magyar-cigány szótár*, 55-96: *Cigány-magyar szótár*].

8.2. Cursul practic	Metode de predare	
Cursul practic CP 1 <i>Comunicare orală în limba rromani</i> Interacțiune pe teme abstracte și opere (cinema, ziare, proză literară). Înțelegerea expunerilor în domenii care depășesc domeniul rromani (interviuri, medicină, angajare, mediere etc.). Pregătirea prezentărilor studenților.	Participare activă; Exercițiu; Conversație	
Cursul practic CP 2 <i>Utilizarea profesională a limbii rromani pentru cercetare sau media</i> Cursul propune învățarea instrumentelor de cercetare a limbii rromani: o descriere a gramaticilor și dicționarelor de rromani de-a lungul timpului.	Participare activă; Exercițiu; Conversație	
Cursul practic CP 3. <i>Exerciții structurale de limba rromani:</i> Curs practic sub formă de exerciții, bazat pe texte scrise și orale care reiau elementele predate la cursul de Gramatică și lingvistică rromani. Stilistica: Exerciții de producere a mesajelor scrise (cărți poștale, SMS-uri, e-mailuri, chat).	Participare activă; Exercițiu; Conversație	

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea și aplicarea noțiunilor teoretice dezbătute la curs	Examen scris de 2 ore	2/3 din notă
9.5 Cursuri practice	Cunoașterea principalelor noțiuni de gramatică. Susținerea unei conversații în limba rromani care să respecte normele gramaticale.	Verificare scrisă pe parcurs. Prezența la curs este obligatorie în proporție de 75%	1/3 din notă
9.6 Standard minim de performanță			
<p>Curs și seminar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni legate de sintaxa propoziției, recunoaște părțile principale de propoziție și le analizează corect; Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat; Să rezolve bine un minim de întrebări din subiectele de examen. <p>Cursuri practice:</p> <ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni, le recunoaște și le definește; Studentul a citit principalele opere analizate; Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă

Data completării:

....

Numele și semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

.....

Data avizării în Departament:

....

Numele și semnătura directorului de departament

.....

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului